

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt II. Congressus Tridenti de Iustificatione, ac Episcoporum mansione
apud suas Sedes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

1546. superfuisse spei de concilianda Germania; nisi gladius distingere-
tur, febri heclicâ moriendum: Concilium verò peracturum; cum
firmatum, forti brachio animoque constanti rem armorum vi con-
firmatum, cum ipius Tribunal armatos quasi apparitores præalidum exercitum
haberet, & suarum quasi executores sanctionum Carolum Quin-
tum.

CAPVT II.

*Congressus Tridentini de Iustificatione, ac Episcoporum
mansione apud suas Sedes.*

HÆc Româ ad Concilij Præsides perscripta; qui neque men-
tis, neque corporis laboribus in eo promouendo parcabant.

Suavis narrationem exorditur eorum, quæ post quintam
Sessionem ibi sunt agitata, tot mendis refertam, perinde ac si stu-
duisset à vero secedere. Dicit habitum fuisse Coetum 18. Iunii pro-
ximè post Sessionem: sed reapse primus Coetus 21. Iunii coactus.

Ibi Legatorum iussu lectum à Massarello scriptum de Iustificatio-
ne discutienda. Verùm nihil ex scripto recitatum; sed Ceruinus, cum
primus Collega ex morbo non adesset, ea de re in congressu locutus.

Cæsarianos Præsules alienum animum ab ea tractatione præ se
gestisse; causatos, Madruccij missione à Cæsare Romam factâ, moli-
cari aliquid grandioris moliminis, quod chartæ committerendum
non esset: sed cum alij oppositum sentirent, dixisse Legatos, Pra-
uia rerum examina, earum sanctiones non esse; adeoque non mi-
conducibile videri, temporis compendium facere. Et tamen hæc
omnia merum somnium, in quo somnio ne partes quidem per se
veræ; cum ibi disputatum amplius non fuerit, an dogmatum defi-
nitio continuanda.

In subsequuta Congregatione, proposito à Legatis mansioni
articulo, Vasonensem dixisse, ea de re nihil agi posse, nisi sub-
latis priuilegiis, aliisque obstaculis, Episcoporum administratio-
ni à Romana Curia obiectis; ac proinde Legatos adactos, ut si-
nerent de his etiam agi. Nihil à vero non discrepat. Legati non
in secundo, sed in priori congressu de hoc locuti: neque nudum
mansione negotium proposuere; sed aiebant, cum ad eam Patres
se paratos ostenderent, oportere potius mentem adhibere ad obices
amouendos: adeoque notarent singuli, quæ in sua quisque Ecclesia
experiretur; quamquam in difficultates res offensura esset, non quâ
parte à Romano Pontifice; sed quâ à profanis Principibus pende-
ret.

* Quæ nar-
rabantur de
rebus in
Concilio di-
ctis aut ge-
stis, usque ad
translationem,
extant præter
alia monimenta
in secunda
parte Acto-
rum Pauli
Tertij; in
qua sunt in
summa Pa-
trum senten-
tiæ, ac mino-
rum Theo-
logorum, di-
ctæ in Coe-
tus publicis & priua-
tis.

ret. Actam longè abfuit Vafonenfis ab ea fententia, quam ab eoprolatam Suauis affirmat, vt potiùs in fuperioribus Cœtibus, quod narrauimus, affirmarit, experimento à fe compertum, obftacula non certè ab Apoftolica Sede, fed à profana poteltate proficifci.

2 Sed ad veram rei narrationem accedamus: Ceruinus in hanc fententiam differtit: Iuftificationis articulum, de quo tunc agendum erat, obfcuriorem euafurum, quàm iam fancitus de peccato Originali: etenim, cùm de hoc veteres Scholaftici copiofè difputaffent, de illo perpaucos egiffe. Plurimum tamen ei lucis affufum à Catholicis fcriptoribus, qui à vigefimo iam anno Lutheranorum errores redarguerant. Adiecit Polus, Caput hoc fuperiori aptè coniungi, vt cognitâ per illud bonorum iacturâ in primo Adamo factâ, inde intelligerentur per hoc bona in fecundo Adamo recuperata. Quò res erat implicatior, eò frequentioribus precibus opus effe ad Diuinum lumen impetrandum: fe Patres cohortari, vt libros vel aduerfariorum perlegerent, non animo infenfo, fed æquè in vtrumque parato: neque dicerent, *Lutherus hoc fcripsit, igitur falsum*; cùm hæreticorum fit industria, falfo fidem quærere veris admixtis: nifi hac animi æquabilitate ij legerentur, fed pronis ad cuncta refellenda votis, veritas eam quærendo amitteretur: cuius rei exemplum confpici in Alberto Pighio, qui in articulo de Originaria noxa, dum vniuerfam Lutheranorum doctrinam reiuicere conabatur, propè in Pelagianorum errorem lapfus effe.

3 His porro Paccus addidit; Ad Iuftificationem expendendam non modo antiquorum Scholafticorum deeffe fubfidia, fed etiam veterum Conciliorum: Tridentinum id primùm eniti. Proinde videri fibi aliam hîc rationem ineundam, quàm in dogmate iam firmato: eam optimam fore, fi Theologi per priuatos congressus rem enuclearent inter fe, donec omnia capita ritè cenferentur expenfa; quæ poftèa ita digefta, coniunctim ad Patrum Cœtum proferrentur, quo perfpecto omnium inter fe connexu, poffet de cunctis pariter ferri iudicium fimul, ac Decretum confici maiori cum luce, minori que temporis impendio: alij interim, quibus negotium erat datum, quæ fuerant obferuata ad manfionem fpectantia, fimul colligerent. Præter hæc dolere fe dixit ex animo, vbi tam ardua negotia ampliorum Patrum frequentiam flagitabant, non modò eos defiderari, quorum contumacia inculfabatur; fed effe Patres, qui quotidie Tridento difcederent. Et quamquam ij abirent, Seflionis die poftèa reuerfuri, minimi fe æltimare ipforum interuentum in ea caremonia, in qua voculam *placet*, proferrent. Quin mirum fibi videri, quo pa-

1546. octo nonnulli sententiam suam dicerent de iis, quæ prius accutate non perpenderant. Proinde mandandum, ne quis inde absque facultate recederet; quam ad decem seu quindecim dies concedere Legatis liceret, ad longius tempus, non nisi Synodus daret.

Ad ea respondit Ceruinus, Legatos ne breuissimum quidem abeundi tempus vlli indulgisse, cum id Veronensis Antistitis Advocati negassent, octo dierum absentiam postulanti, quod solenni Corporis Christi supplicationi in sua Ecclesia propinqua interesset; et Episcopos hanc veniam sibi ipsis arrogare: unde cogitarent Patres, quid statuendum. Visum est, seruandam eam rationem quam Præfides proposuerant, ac nulli abire fas esse, sicuti Pæccus adinuenerat.

Habito non semel minorum Theologorum congressu coram Legatis, Patribus eò spontè aduentibus, ut mos erat; rursus generalis Cœtus* conuocatus, in quo Montanus, ex morbo iam confirmatus, dixit, auditis Theologorum placitis, posse rem in tria Capita diuidi.

Primum, Quo pacto Iesu Christi merita ad eos applicentur, qui ipsius Fidem amplexantur, & quam illi postea gratiam mereantur.

Secundum, Quid agendum homini Christiano ad Diuinam in eam gratiam custodiendam.

Tertium, Quid illi agendum, qui acceptam à Deo gratiam postmodum amittit: & an vires ad eam recuperandam obtineat, & quo modo: & in quo hæc gratiæ recuperatio primæ susceptioni sit similis aut dissimilis.

In hanc diuisionem assensum ab omnibus, excepto Pelargo Troiurense Procuratore, cui non satis ea esse videbatur; sed agendum quoque de libero arbitrio: nam ut adultis gratia infunderetur, de quo tunc sermo erat, cum de infantibus in superiore Sessione placitum dictum fuisset, consensus noster exigebatur, qui ex arbitrij libertate prouenit.

Propositum insuper est, An post inferiorum Theologorum examen construenda esset à delectis viris forma Decreti ad Patres referenda, à quibus dispiceretur; an potius res ipsa iam à Theologis digesta, exponenda, nec nisi consultis antea Patribus conformandum Decretum. Hoc posterius magis placuit, tum quod indecorum videretur dictari sententiam, antequam quid sentirent Iudices proferrent, tum, quod facilius est telæ texturam exordiri, quam iam contextam refarcire. Quare, quod seriùs minori que mutationis indigentia perferretur designatio, eò deinde præstantius confectam

* Vltimo Iu-
nij.

opus euaderet. Ad hæc consultum, an de singulis seorsim capitibus ferendæ sententiæ, an simul de omnibus. Re ad Legatos reiectâ, hi seorsim agendum de singulis censuere: quamvis enim id laboriosius, exquisitius tamen futurum. Etenim ut in corporibus, itidem in disputationibus, quod res magis diuiditur, eò magis in lucem trahitur quod aliùs latitabat.

Tanti habeo equidem haud prætermittere, hæc etiam minutiora in deliberationem adducta: quoniam historia non est oblectamentum vitæ, sed palæstra, & cuiusvis artis palæstra; non tam pinacotheca quædam est, speciosis ad voluptatem operibus exornata, quàm officina opportunis ad laborem instrumentis referta: cum præter eâ mentis oculis ad spectabiliores sint tenues rerum causæ, quàm grandia caufarum effecta.

7 Nondum ad eam vsque diem quisquam ex Episcopis obstaculorum syllabum derulerat, quibus vetabantur suas apud sedes manere: vnde Montanus eos monuit, ut moram abrumperent. Turritanus proposuit, satius esse, certos Patres deputari, qui à singulis liberius illa colligerent: & Vigerius auctor erat, eos pro Nationum numero seligendos. At Montanus, veritus ne id occasionem præberet ad peculiaria Patrum conuenticula, & ad agendum per Nationum, non per Capita sententias, aduersus quam fuerat constitutum, respondit: Legatos nolle Synodum indiuiduam in partes discindi. Si Nationis vnius Antistites ipsis simul proponerent incommoda, quæ suis in Regionibus experti fuerant, se libenter aures duros: paratos etiam esse fidem suam silentio obstringere, ut ne Pontifici quidem vllius nomen aperirent. Quæ verba, ut ex liberali moderatione prolata, ita cunctis, & Hispanis præsertim, plaudentibus excepta: cum id imperantibus accidat quod Planetis, inter quos qui potentiâ præcellit, uti Sol, cum eam exercet immoderatè, molestissimus; cum eam temperat, gratissimus euadit.

CAPVT